

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR DE SLOOP VAN EEN STALLENCOMPLEX IN LUNTEREN.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2010);
Toetsing Flora- en faunawet voor de sloop van een stallencomplex in Lunteren.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van HCB Vastgoed BV.*

in opdracht van:

HCB VASTGOED BV

contactpersoon:

DHR. H. VD BRINK

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerckvoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. H.J. Steendam

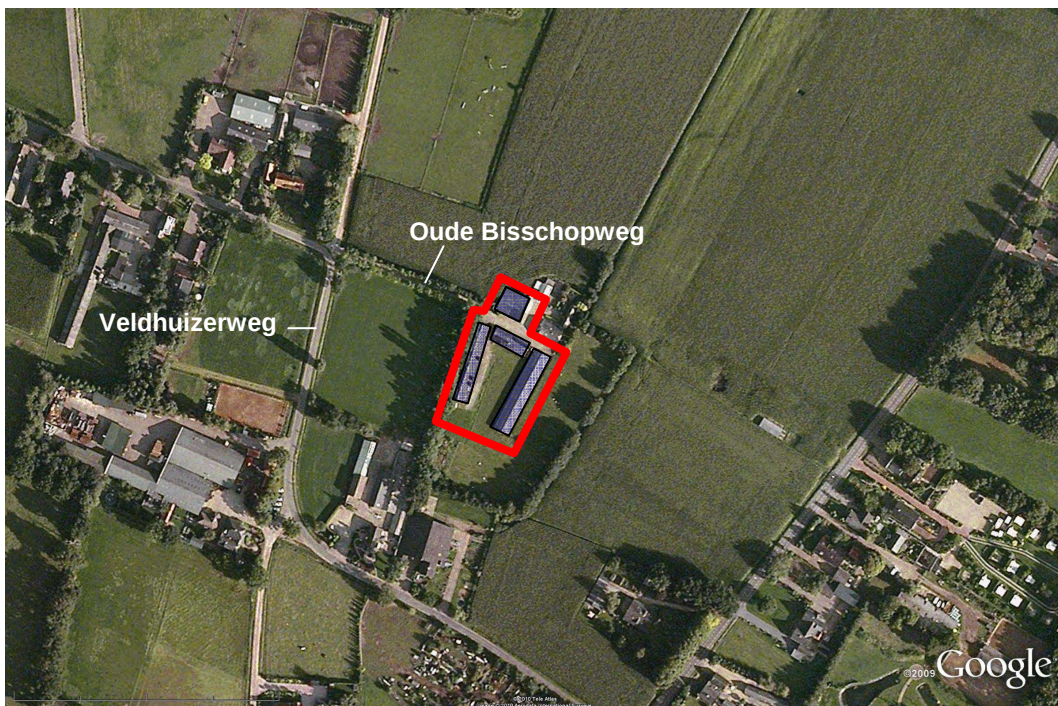
Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	1
1.4	DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN	3
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
1.6	RODE LIJSTEN.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA.....	5
2.3.1	Vogels.....	5
2.3.2	Zoogdieren.....	5
2.3.3	Amfibieën, vissen en reptielen	5
2.3.4	Overige fauna.....	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	6
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	6
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	7

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Oude Bisschopweg 3 in Lunteren bestaan plannen voor de bouw van een woning. Op de bouwlocatie is momenteel nog een stallencomplex gevestigd, die gesloopt zal moeten worden. Het complex bestaat uit een viertal stallen, waarvan een deel nog in gebruik is voor het houden van biggen. Andere delen worden gebruikt als opslagruimte. Omdat bij de sloopwerkzaamheden negatieve effecten op in de Flora- en faunawet beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden is een quickscan noodzakelijk.

Figuur 1: Onderzocht gebied, rood omlijnd. De te slopen stallen zijn in blauw weergegeven. Bron: Google Earth.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op 24 februari 2010 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast zijn ook inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken en verspreidingsgegevens uit de literatuur.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen en enkele kolonievogels zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn soorten opgenomen met een veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de voormalige Vogelrichtlijngebieden, zijn samen met de gebieden die in het verleden zijn aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn onderdeel van Natura 2000, een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 Natura 2000-gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000-gebieden is inmiddels in gang gezet.

De bescherming van de Natura 2000 gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het ligt wel op korte afstand van het Natura 2000-gebied de Veluwe. De sloopwerkzaamheden en de veranderende bestemming van de locatie hebben geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet is daarom niet aan de orde.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingsszones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Rode Lijsten hebben een signaleringsfunctie en hebben geen juridische status. Alleen Rode lijstsoorten die ook in de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn opgenomen, genieten een vorm van bescherming. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied bestaat uit een complex van oude stallen, opslagtanks, ruderaal stukken en een weilandje. Het plangebied is gelegen in grootschalig agrarisch gebied met relatief veel vee- en varkenshouderijen iets ten noorden van Lunteren. De te slopen stallen in het plangebied worden deels gebruikt voor de biggenhouderij en deels als opslagruimte. Water is niet in het plangebied aanwezig. Opgaande beplanting is in de vorm van een bomenrij ten westen van het plangebied aanwezig. Deze zal bij de werkzaamheden gespaard blijven.

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit gecultiveerd terrein, met redelijk intensief beheerde grasvegetaties. Het weilandje dat is ingeklemd tussen de stallen door het voedselrijke karakter erg soortenarm. Naast algemene grassen zoals Engels raaigras, Gestreepte witbol, Kropaar en Gewoon struisgras zijn hier enkele soorten kruiden aangetroffen van zeer voedselrijke omstandigheden zoals Witte klaver, Paardenbloem, Vogelmuur en Speedistel. Deze soorten worden ook elders in het plangebied waargenomen. Op plaatsen waar het beheer iets minder intensief is, is enige opslag van ondermeer Vlier en Braam aanwezig. Deze beide soorten zijn ook volop in de naastgelegen houtwal aanwezig. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Doordat het veldbezoek in de winter en dus buiten het groeiseizoen is gebracht zijn er zeker soorten gemist. Dit heeft echter niet geleid tot het missen van juridisch zwaarder beschermde soorten. Deze kunnen op basis van terreineigenschappen in het plangebied worden uitgesloten.

2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een klein aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen gebracht, waardoor broedvogels niet konden worden vastgesteld. Op basis van terreinkenmerken zijn weinig vogels in het plangebied te verwachten. Soorten die vaak in bebouwing zijn te vinden, zoals Kerkuil en Huismus, zijn niet in de stallen aangetroffen. Mogelijk dat de stallen als broedplaats worden gebruikt door Boerenzwaluwen. Deze soort overwintert in Afrika en kon tijdens het veldbezoek niet met zekerheid worden uitgesloten dan wel vastgesteld. Een andere soort die mogelijk in de stallen geschikt broedgelegenheid kan vinden is de Zwarte roodstaart. Rondom de stallen is in beperkte mate geschikt biotoop aanwezig voor broedvogels. De spaarzaam in het plangebied aanwezige opgaande beplanting is geschikt voor enkele algemene vogels zoals Merel, Winterkoning, Koolmees en Houtduif. Soorten met een jaar rond beschermde nestplaats zijn niet aangetroffen en ook niet in het plangebied te verwachten.

2.3.2 ZOOGDIEREN

In het plangebied zijn sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van Veldmuizen. De Veldmuis geniet een lichte bescherming in de Flora- en faunawet. Op diverse plaatsen zijn bewoonde holletjes aangetroffen. Sporen van andere zoogdieren zijn niet gevonden. Op basis van terreineigenschappen kan daarnaast het voorkomen van Egel, Bosmuis, Bosspitsmuis en Rosse woelmuis in het plangebied worden verondersteld. Ook deze soorten zijn licht beschermd. Geschikte leefgebieden voor deze soorten zijn vooral te vinden in de meer begroeide delen van het plangebied, waar ze dekking en voedsel kunnen vinden. Alle waargenomen en te verwachten soorten zijn licht beschermd. Soorten met een juridisch zwaarder beschermingsregime, zoals vleermuizen, zijn niet in het plangebied aanwezig. Ook de Steenmarter, die een middelzware bescherming geniet en vaak in gebouwen voorkomt, is niet in het plangebied aangetroffen. Het plangebied valt ook buiten het bekende verspreidingsgebied van de soort (www.zoogdiervereniging.nl).

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

Er is geen water in het projectgebied aanwezig. Het voorkomen van beschermde amfibieën en vissen is dan ook uitgesloten. Door het ontbreken van geschikt leefgebied kan ook de aanwezigheid van beschermde reptielen worden uitgesloten.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Overige soorten zoals beschermde vlinders en libellen worden niet verwacht, hiervoor is geen geschikt biotoop aanwezig.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Voor schade aan soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Tab1	Tab2	Tab3
Zoogdieren	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	B	X		
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	A	X		
	Bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	A	X		
	Rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i>	A	X		
	Egel <i>Erinaceus europaeus</i>	A	X		
Vogels	Alle broedvogels	A			X

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming, D=mogelijk aanwezig, nader onderzoek noodzakelijk. Tabel 1=algemene maar beschermde soorten, Tabel 2=overige soorten, Tabel 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Bij een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet zijn in de eerste plaats vaste verblijfplaatsen en groeiplaatsen van belang. Daaronder valt ook de functionele leefomgeving die nodig is om te overleven, zoals foerageergebied.

Wanneer de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen deze mogelijk leiden tot de vernietiging van nesten van vogels die in of in de directe omgeving van de stallen broeden.

De werkzaamheden zullen daarnaast leiden tot het verdwijnen van leefgebied en verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten (tabel 1 Flora- en faunawet). De negatieve effecten zullen echter niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Mitigerende maatregelen zijn aan de orde bij broedvogels. Vanwege het voorkomen van broedvogels is het noodzakelijk om de sloop van de stallen en het verwijderen van opgaande beplanting buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat de periode half maart tot half juli.

Voor schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet (tabel 1 soorten) hoeft niet te worden gemitigeerd of gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Met het afmaaien van de vegetatie enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden wordt invulling gegeven aan de zorgplicht.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Vanwege het voorkomen van enkele broedvogels in het plangebied moeten werkzaamheden zoals het kappen en snoeien van bomen en het slopen van de stallen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

Alle andere gevonden en te verwachten soorten in het plangebied zijn licht beschermd. Voor schade aan deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3 en § 3.3) is dan wel van kracht.

maart 2010

Vormgeving:
Joop Striker, Assen